

ליעקב שלי שאיננו...

לכתוב עליך, זה כמו לתלות את תמונתך במסגרת, זה כמו לראות את שמך מודפס בחוברת הנופלים – זה כל מה שהעין יכולה לקלוט – והלב לעולם, לעולם לא יסכין ויאמין.

שאיני אכתוב עליך דף בחוברת'???' וכי איך – גם ספר בן מאות עמודים לא יספיק! דף ליום, דף ליום – יום בשנה, ושבע שנים... שבע שנים בהן זכיתי ונתברכתי באח, שלא אם ילדה לי אותו – כי אם האהבה, האהבה המיוחדת והטהורה, שאי אפשר להשוותה לשום סוג אהבה אחר – אהבתי לך, יעקב, שהיתה רק לך...

ההתחלה? – בהתחלה היית ילד בן 14 ואני זרה ש'פלשה' למשפחה. וכעבור פחות משנה – פתאום כבר היית נער, שקיבל (ראשון...) את פני ב'הו-הא' של פגישה מחדשת לשבה מאפריקה הרחוקה, ואחר כך המלחמה (כן, המלחמה ה'היא', הרחוקה, של ששה ימים – שהיו בשבילנו את התחלת הסוף של שבע השנים...).

ואת שרצת באמצע הלילה מהמזכירות למקלט לבשר לי על הטלפון שהגיע מירושלים השלמה, משרול – שהכל בסדר! וב-13 ביוני, בשער המשק, רכוב על אופניים, ובחיוך קונדסי – "נן, מה את זוחלת? הוא כבר חזר!" ... וכל התקופה ששהיתי במשק – תמיד היית אתה, ותמיד רציתי בקרבתך, ותמיד חושב היה לי לשמוע מה נשמע בחברה, בלימודים ובעבודה.

וכשנהפך הקשר הזה ל'רשמי' והיית לגיסי הצעיר (ואז כבר היית גבר צעיר!) כמו בלי משים הלך גם והתחזק, ומאז – כל רהיט, כל אירוע, כל חג וכמעט כל מסיבה – קשורים היו בך. מכל הנדודים שידענו, מכל התלאות שעברנו שרול ואני עד ש'התנחלנו' – לעולם לא נעלם ממך דבר – וברצון היית לנו תמיד רע ושותף. אתה – קלפת את הירקו לסלט של ארוחת הערב המשולשת: אתה – עשית איתנו "מוחארם" מהדירה בבית-ים לזו שבבני-ברק, אתה ש'שיגעת' אותי, בצוותא עם שרול, כשצמתי ביום כיפור וניסית לפתות אותי לטיפ-טיפה מים או 'לגימה' מהסיגריה... אתה – שיצאת איתנו לאותו טיול משוגע בגשם וברוח לאכזבי וראש הנקרה (כיוון שמי העלה בדעתו בכלל להזמין מישהוא אחר...) ואתה – תמיד אתה, ויותר מכולם אתה, שעודדת אותי בימים הארוכים והקשים כששרול עבד רחוק מהבית. שידעת לכעוס עלי, להצחיק אותי ולפתוח לי את ההגיון, כדבריך. – באותן השעות האינסופיות של הכמיהה – שנדדה בין יאוש תהומי לתקווה – לילד, אותן שעות שמסופקת אני אם מישהוא אחר מלבד שרול ומלבדך ידע כמה חרתו בי צלקות של כאב.

והילד הזה, הילד שסוף סוף בא לנו כקרבן אור נהדרת שכזו – הילד הזה נושא היום את שמך... שאתה, מכולם, לא זכית להכירו... (פעם באחת מהשעות הארוכות והאינסופיות בהן אני הוגה בך, ונזכרת, וכואבת – ניסיתי להתנחם בכך שלפחות ידעת שהילד הזה כבר היה בחובי... נחמה אומללה...).

לעולם לא אשכח את הלילה בו נולד יעקב הקטן שלנו, כששכבתי ובכיתי ליד הטרנזיסטור הפתוח כשהודיעו לראשונה את מספר הרוגי המלחמה, והלב זעק אליך, והעיניים כלו מלצפות בדלת – שמא בכל זאת תבוא, כי איך זה בכלל ייתכן שאתה אינך בא...

--- כמה תקופות החסרתי – וכמה הקדמתי מאוחר למוקדם, ואיני יכולה להשליט סדר במחשבותי... כל הויכוחים הסוערים כשניסיתי לשכנע אותך ללמוד כל עוד צעיר אתה וחופשי...

כל אותם ימים ארוכים – בקומונה ואחר כך בצבא – כשהדאגה לשלומך היתה לפעמים מוגזמת, כדי קניית קילו בשר טחון וסחיבתו לחיפה, או כביסה וקיפול חוזרים ונשנים לבגדיך האזרחיים שתמיד חיכו לך אצלנו – אולי תקפוץ לכמה שעות... כל השעות היפות בהן שאלת והתעניינת בעבודת-הגמר שלי וגרמת לי להרגיש חכמה וידענית – שלא לדבר על ביקוריך במקום עבודתי, שהפכו להיות חג אפילו לאנשים שהכירוך רק מעט מאד..

קשה לי למצוא למונולוג הזה סוף... כי אני הן כותבך אליב ולא עליב, יעקב – ולשיחותי איתך אי אפשר לשים סוף – כי שום הגיון קר אינו יכול לי עכשיו, עכשיו – שאתה אינך, ושוב לא יהיו ימי ולילותי שלמים.

מאז מלחמת ששת הימים למדתי – כשם שלמד שרול, כשם שלמדנו כולנו – לשלים, לחרוק שיניים ולהסתיר דמעה כשנפלו חברים, מהם קרובים מאד. לימדתי את עצמי להיות חזקה, להיות ראויה לקורבנם (וגם על זאת ידעת הרבה מאד..). ניסיתי להאמין, בכל פעם מחדש, שזה הסוף... והיום? היום חדלתי להאמין, יעקב. והגרוע מכל – אינני רוצה להאמין, ואיני מוצאת שום ניחומים באמונה. הפעם היה הקורבן שלי אכזר מאד, אכזר מדי – וכל שאני חושבת ועושה, מתקיים לאורך.

ואולי אוכל להתנחם, ולו מעט, הרבה שנים מהיום, אם תתגשם תקווה אחת שלי – שהיא כיום הכל בשבילי, שבני בן שבעת החודשים לא רק ישא את שמך, כי אם יהיה לא פחות טוב ממך... ושיזכור לתמיד, כמוני – שקברך, בעצם הוא רק סמל, שאתה וכל מה שהבאת איתך לעולמי אינם מתים.

גלילה